

คำวินิจฉัยของ นายอุ่นพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๒/๒๕๔๔

วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๔

เรื่อง ขอให้มีคำสั่งยุบพรรคกิจกรรมนิติมหาน

นายทะเบียนพระคราเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญอ้างว่า ได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคนิติมหาน ไว้ในทะเบียนพระคราเมือง ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพระคราเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มา กกว่าเก้าสิบวันนับจนถึงวันสืบไปปฏิทินที่ผ่านมา ซึ่งมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพระคราเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ กำหนดให้หัวหน้าพรรคนิติมหาน จัดทำรายงานการดำเนินกิจกรรมของพระคราเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้อง ตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคม ของทุกปี สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมของพรรคนิติมหาน ซึ่งจะต้องดำเนินการตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพระคราเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ แล้วปรากฏว่า เมื่อเลี้ยวเวลาที่พรรคนิติมหาน จะต้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจกรรมของพระคราเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ พรรคนิติมหาน ไม่แจ้งให้นายทะเบียนทราบซึ่งมีเหตุให้ยุบพรรคนิติมหาน ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพระคราเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคนิติมหาน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพระคราเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

หัวหน้าพรรคนิติมหานได้รับสำเนาคำร้องแล้ว ยื่นคำชี้แจงว่าพรรคนิติมหานเป็นพระคราเมือง ที่จัดตั้งขึ้นเพียง ๕๓ วัน ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่างๆ หลายประการ เช่น การจัดหาสมาชิกพระคราเมือง จัดตั้งสาขาพระคราเมือง ตั้งตามที่กฎหมายกำหนด การเผยแพร่นโยบายของพระคราเมือง ตลอดจน การมีส่วนร่วมทางการเมืองอื่นๆ เป็นต้น ทั้งนี้ ในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองดังกล่าว พรรคนิติมหาน ใช้จ่ายจากทุนทรัพย์ที่พรรคนิติมหานได้รับหนังสือเดือนจากนายทะเบียนพระคราเมืองให้จัดส่งรายงาน การดำเนินกิจกรรมทางการเมือง แต่อย่างใด อีกทั้งพรรคนิติมหานมิได้รับหนังสือเดือนจากนายทะเบียนพระคราเมืองให้จัดส่งรายงาน การดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ดังนั้น การที่พรรคนิติมหานจัดส่งรายงานการดำเนินกิจกรรมของพระคราเมือง

ต่อนายทะเบียนพระครรภ์เมือง (แบบ ท.พ. ๙) เกินกำหนดเวลาที่กำหนดไว้ เป็นความผิดพลาด ที่มิได้เจตนาและจะใจแต่ประการใด ควรได้รับการบรรเทาโทษ เพื่อให้พระมหิโอกาสั่งใช้ประเทศชาติ และสังคมต่อไป จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยกคำร้องของนายทะเบียนพระครรภ์เมือง

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครรภ์เมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ เป็นบทบัญญัติที่บังคับให้พระครรภ์เมืองต่างๆ ต้องดำเนินการจัดส่งรายงานการดำเนินกิจการของพระครรภ์ในระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ ไม่ว่าการดำเนินกิจการทางการเมืองของพระครรภ์จะใช้จ่ายจากทุนทรัพย์ที่พระครรภ์จัดหามาเอง หรือจากเงินสนับสนุนจากการของทุนเพื่อการพัฒนาพระครรภ์เมืองก็ตาม ก็จะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติดังกล่าว เช่นกัน ทั้งตามพระราชบัญญัตินี้ก็มิได้บัญญัติให้นายทะเบียนพระครรภ์เมืองมีหน้าที่ต้องเตือนหัวหน้าพระคนนิติมหาชนจึงไม่อาจลบล้างความผิดตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครรภ์เมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้ เป็นเหตุให้นายทะเบียนพระครรภ์เมืองมีอำนาจขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพระคนนิติมหาชนได้โดยชอบ

อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระครรภ์เมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงมีคำสั่งให้ยุบพระคนนิติมหาชน แจ้งคำสั่งให้นายทะเบียนพระครรภ์เมืองทราบ เพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา

นายจุ่มพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ